Εκατόν πενήντα πέντε σχολικά διπλώματα που δεν παραδόθηκαν ποτέ στους κατόχους τους. Ιστορίες "πνιγμένες" στον ζόφο του πολέμου- ζωές παιδιών, των οποίων ο "ομφάλιος λώρος" με την πατρίδα, την οικογένεια, το σχολείο και τους φίλους τους κόπηκε βίαια μέσα στον παραλογισμό και την αγριότητα της ναζιστικής επέλασης. Παιδιών που γεννήθηκαν με... λάθος θρήσκευμα κατά τον Χίτλερ και από την αυλή του σχολείου Umberto I, στη Θεσσαλονίκη, βρέθηκαν στο Άουσβιτς και στα υπόλοιπα στρατόπεδα- κολαστήρια που είχαν στήσει οι ναζί ανά την Ευρώπη. Δέκα απ' αυτά τα διπλώματα, που βρέθηκαν τυχαία σε κάποιο φοριαμό στο υπόγειο του Ιταλικού Ινστιτούτου Θεσσαλονίκης, "τίναξαν" από πάνω τους τη σκόνη του χρόνου και προτού η μνήμη γίνει λήθη παραδόθηκαν σε απογόνους των κατόχων τους, σε μία συγκινησιακά φορτισμένη εκδήλωση, που διοργανώθηκε στο πλαίσιο της Διεθνούς Ημέρας Μνήμης για τα θύματα του Ολοκαυτώματος.

Στο... παρουσιολόγιο που άνοιξε, χθες το βράδυ, 29.1.14, στο σχολείο τους, το σημερινό Ιταλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης, δήλωσαν όλοι... παρόντες- κι ας είχαν χαθεί χρόνια πριν. "*Presenti*" βροντοφώναξαν όλοι στην ασφυκτικά γεμάτη αίθουσα, ύστερα από παρότρυνση του Αντόνιο Κρεσέντσι και η "φωνή" των **Barzilai Susanna, Benmaior Leone, Benusiglio Allegra, Ezratti Rachele, Maissa Salomone, Massoth Alberto, Mordoch Samuele, Nachmias Ester, Pipano Byce, Tazartes Nissim** ακούστηκε και πάλι στους ίδιους χώρους που χρόνια πριν έπαιζαν και γελούσαν ανέμελοι.

Μια ανοιξιάτικη μπόρα, δέκα χρόνια πριν, ένα χαρτί που ο άνεμος "έσπρωξε" πάνω στο πρόσωπο του υπαλλήλου του Ινστιτούτου Αντόνιο Κρεσέντσι και η ευλαβική προσήλωση αυτού στο καθήκον απέναντι στην Ιστορία, ήταν αρκετά ώστε να έρθει στο φως μια άγνωστη έως τότε πτυχή της άλλοτε ακμάζουσας εβραϊκής κοινότητας της πόλης.

Το χαρτί εκείνο, μία έκθεση του μαθητή Αλμπέρτο Μοδιάνο, ήταν το "κλειδί" για ν' ανοίξει το χρονοντούλαπο της ιστορίας και να ξεπηδήσουν από μέσα ιστορίες και εικόνες μιας άλλης εποχής. Τότε που τίποτα δεν προμήνυε ακόμη τη λαίλαπα που επρόκειτο να ακολουθήσει. Η γλαφυρή περιγραφή του νεαρού Αλμπέρτο στην έκθεσή του για την "πιο όμορφη ανάμνηση" της ζωής του- πώς το όνειρό του για ένα ποδήλατο έγινε πραγματικότητα -έκανε τον Αντόνιο Κρεσέντσι να χαμογελάσει. Η χαρά όμως διαδέχθηκε τη θλίψη και το χαμόγελο "πάγωσε" όταν είδε την ημερομηνία πάνω στο χαρτί. Ήταν λίγο πριν από τις μαζικές, βίαιες διώξεις των Εβραίων και την εξόντωση έξι εκατομμυρίων ανθρώπων στη χειρότερη θηριωδία που γνώρισε ποτέ η ιστορία.

Με συστηματική έρευνα, επιμονή και υπομονή, ο Αντόνιο Κρεσέντσι ανακάλυψε- μέχρι στιγμής -150 σχολικά διπλώματα απολυτήρια, ενδεικτικά, επαίνους, ταυτότητες και άλλα έγγραφα εβραίων μαθητών του σχολείου. Ανάμεσά τους και η έκθεση μιας άλλης μαθήτριας, της Έσθερ Σαπόρτα, που η μοίρα της επιφύλαξε άσχημο "παιχνίδι". Η "πιο ωραία ανάμνηση" της ζωής της, την οποία και περιγράφει, ήταν ένα ταξίδι 45 ημερών με την οικογένειά της στην Κ. Αμερική. Η νεαρή μαθήτρια γράφει για το πόσο της αρέσουν τα ταξίδια και πόσο θα ήθελε να επαναλάβει μια τέτοια εμπειρία. Το... ταξίδι, ωστόσο, του '43 έμελλε να ήταν το τελευταίο της. Η Έσθερ, μαζί με τη μητέρα της, χάθηκαν στην "κόλαση" του Άουσβιτς. Αντίθετα, ο Αλμπέρτο σώθηκε χάρη στην ιταλική του υπηκοότητα...

Phoca PDF

Το Ιταλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης τιμώντας τη μνήμη των μαθητών εκείνων κατάρτισε έναν κατάλογο, τη "λίστα Κρεσέντσι", η οποία "ταξίδεψε" κι εκτός συνόρων- στο Ισραήλ -προκειμένου να βρεθούν τυχόν επιζώντες που μετανάστευσαν μετά τον πόλεμο ή συγγενείς τους.

Ορισμένοι απ' αυτούς (τους συγγενείς) έδωσαν χθες το "παρών" στην εκδήλωση, στην οποία απηύθυναν χαιρετισμό- μεταξύ άλλων -η διευθύντρια του Ινστιτούτου Μόνικα Τζέκα, ο πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης Δαυίδ Σαλτιέλ, ο γεν. γραμματέας του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος Βίκτωρ Ισαάκ Ελιέζερ, εκπρόσωπος της ιταλικής πρεσβείας στην Αθήνα, ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης Γιάννης Μπουτάρης κ.ά.

Μια ιστορία πίσω από κάθε δίπλωμα

Ένα από τα ηλεκτρονικά μηνύματα που έλαβε ο Αντόνιο Κρεσέντσι στο πλαίσιο αυτής της αναζήτησης, ήρθε από το Ισραήλ και τον Μπένι Νατάν, καθηγητή Διαστημικής και Αεροναυπηγικής στο Ινστιτούτο Τεχνολογίας του Ισραήλ, ο οποίος αναγνώρισε μεταξύ των ονομάτων της "λίστας Κρεσέντσι" έναν ξάδελφό του, τον Nissim (Γιώργο) Tazartes, που μαζί με τη μητέρα και την αδελφή του Έλσα σώθηκαν, χάρη στην ισπανική τους υπηκοότητα, αφού δεν χρειάστηκε ν' ακολουθήσουν τους υπόλοιπους συγγενείς τους στο Άουσβιτς.

Μετά την απελευθέρωση, ο Nissim μετακόμισε στην Ιταλία, όπου εργάστηκε ως δημοσιογράφος στην εφημερίδα La Stampa. Το 1970, κάποιος άλλος ξάδελφός του τον συνάντησε στο Τορίνο και στις μετέπειτα περιγραφές του έκανε λόγο για έναν εργένη, "με όλα τα χαρακτηριστικά ενός μόνου και όχι νέου ανθρώπου". Ο ξάδελφος, ο οποίος είχε πάει στο Τορίνο για σπουδές, έφυγε το 1978. Τότε "έσβησαν" και τα ίχνη του Nissim, αλλά όχι και η ανάμνησή του, την οποία φρόντισαν να κρατήσουν ζωντανή οι συγγενείς του.

(φωτογραφίες: Νώντας Στυλιανίδης)

[Πηγή: Αγγελιοφόρος 30.1.2014]

** Από την ομιλία του Γ. Γραμματέα του ΚΙΣΕ Βίκτωρ Ισ. Ελιέζερ:

Phoca PDF

Μηνύματα από το τότε για το σήμερα

«…Δείτε όμως γύρω σας, μόλις 69 χρόνια, αφότου η ανθρωπότητα αντίκρισε την πιο απεχθή βιομηχανία θανάτου, στο Άουσβιτς –Μπίργκενάου: Στην Ουγγαρία, Βουλευτής του ακροδεξιού κόμματος Jobbik ζητάει την ονομαστική καταγραφή των Εβραίων για την προάσπιση της ασφάλειας της χώρας του. Σήμερα το 2013! Αντιεβραϊκά συνθήματα, στα γήπεδα της Ευρώπης και νέος νεο-ναζιστικός χαιρετισμός, σύμβολο νίκης, πανηγυρισμών αλλά και μίσους είναι πλέον συχνά φαινόμενα στα Ευρωπαϊκά γήπεδα. Στηη Τουλούζη δολοφονούνται αθώα εβραιόπουλα. Και εδώ στη χώρα μας, αρνητής του Ολοκαυτώματος, υποψήφιος δήμαρχος στην Αθήνα. Και την ώρα που η Θεσσαλονίκη γίνεται η Ευρωπαϊκή πρωτεύουσα Νεολαίας, υβριστής του Ολοκαυτώματος και της μνήμης των 6.000.000 αδελφών μας, δηλώνει υποψήφιος Δήμαρχος Θεσσαλονίκης, και η Πλατεία Ελευθερίας από τόπο μαρτυρίου χιλιάδων Εβραίων, επιχειρείται από διάφορους κύκλους να μετατραπεί σε χώρο πολλαπλών χρήσεων, και το μνημείο του Ολοκαυτώματος, μοναδικό σε τούτη την πόλη, να περιθωριοποιηθεί ακριβώς για να υποτιμήσει τις ευθύνες όλων εκείνων που με απάθεια απλά παρατηρούσαν τη σύλληψη και το διωγμό των ανθρώπων της διπλανής πόρτας. Και σήμερα, το μήνυμα που εκπέμπεται από τούτη την πόλη, από τούτο το χώρο, πρέπει να είναι ξεκάθαρο: η λήθη του Ολοκαυτώματος, η παραποίηση της ιστορίας, δεν θα περάσει. Δεν μπορεί να περάσει. Δεν πρέπει να περάσει.

Μέσα από υποκουλτούρες του μίσους και της βίας καλλιεργούνται ο ρατσισμός, η μισαλλοδοξία, ο Αντισημιτισμός. Το εμπόδιο στην υποκουλτούρα αυτή μπαίνει από τον ίδιο τον πολιτισμό μας. Έναν πολιτισμό που υπηρέτησαν πιστά τα Ιταλικά μορφωτικά ιδρύματα στη Θεσσαλονίκη και αυτόν τον πολιτισμό καλούμαστε όλοι μαζί να προασπίσουμε απέναντι στην υποκουλτούρα της απάθειας και της αδιαφορίας, που όμως θέτει σε κίνδυνο την ανθρώπινη υπόστασή μας…».

- ΔΙΑΒΑΣΤΕ εδώ

το πλήρες κείμενο της ομιλίας του Γ.Γ. του ΚΙΣΕ, Βίκτωρ Ισ. Ελιέζερ

- ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ:

Phoca PDF

- Προηγούμενες Ανακοινώσεις στο site του ΚΙΣΕ (πρόσκληση εκδήλωσης - άρθρα - κατάλογος σπουδαστών)

- Το Δελτίο Τύπου του ΙΜΙΘ (30.1.14)

- ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ:

-Εδωσαν πτυχία 72 χρόνια μετά το Ολοκαύτωμα, enikos.gr

-Πτυχία για μαθητές που χάθηκαν στο Ολοκαύτωμα, Ελεύθερος Τύπος 30.1.2014,

του Α. Αγγελίδη

-Παιδικοί ύμνοι στην ελευθερία, Καθημερινή 31.1.2014, του Στ. Τζίμα

Phoca PDF